

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 73

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 2 februarie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	HOTĂRĂRI ALE SENATULUI	
1.	— Hotărâre pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Biroului permanent al Senatului	2
	HOTĂRĂRI ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR	
1.	— Hotărâre pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Camerei Deputaților	2
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 35 din 23 noiembrie 2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	3–15

HOTĂRĂRI ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****HOTĂRĂRE****pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Biroului permanent al Senatului**

În temeiul prevederilor art. 64 alin. (2) și (5) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 27 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aleg în funcția de vicepreședinte al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Chelaru Ioan	— Grupul parlamentar al PSD
2. Mitu Augustin-Constantin	— Grupul parlamentar al PSD
3. Atanasiu Teodor	— Grupul parlamentar al PNL
4. Nistor Vasile	— Grupul parlamentar Liberal Conservator

Art. 2. — Se aleg în funcția de secretar al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Rotaru Ion	— Grupul parlamentar al PSD

2. Oprea Mario-Ovidiu	— Grupul parlamentar al PNL
-----------------------	-----------------------------

3. Pereș Alexandru	— Grupul parlamentar al PNL
--------------------	-----------------------------

4. Purec Ion-Simeon	— Grupul parlamentar al UNPR
---------------------	------------------------------

Art. 3. — Se aleg în funcția de chestor al Biroului permanent al Senatului următorii senatori:

1. Bădălău Niculae	— Grupul parlamentar al PSD
--------------------	-----------------------------

2. Bereanu Neculai	— Grupul parlamentar al PSD
--------------------	-----------------------------

3. Bodea Cristian-Petru	— Grupul parlamentar al PNL
-------------------------	-----------------------------

4. Verestóy Attila	— Grupul parlamentar al UDMR
--------------------	------------------------------

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 1 februarie 2016, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 1 februarie 2016.

Nr. 1.

HOTĂRĂRI ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRĂRE****pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Camerei Deputaților**

În temeiul prevederilor art. 64 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 24 și 25 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aleg în funcția de vicepreședinte al Camerei Deputaților următorii deputați:

Florin Iordache	— Grupul parlamentar al PSD
-----------------	-----------------------------

Petru Gabriel Vlase	— Grupul parlamentar al PSD
---------------------	-----------------------------

Rodica Nassar	— Grupul parlamentar al PSD
---------------	-----------------------------

Ludovic Orban	— Grupul parlamentar al PNL
---------------	-----------------------------

Art. 2. — Se aleg în funcția de secretar al Camerei Deputaților următorii deputați:

Ion-Marcel Ciolacu	— Grupul parlamentar al PSD
--------------------	-----------------------------

Cristian Buican	— Grupul parlamentar al PNL
-----------------	-----------------------------

Laurențiu Chirvăsuță	— Grupul parlamentar al Uniunii Naționale pentru Progresul României
----------------------	---

Niculae Mircovici	— Grupul parlamentar al minorităților naționale
-------------------	---

Art. 3. — Se aleg în funcția de chestor al Camerei Deputaților următorii deputați:

Neacșu Marian	— Grupul parlamentar al PSD
---------------	-----------------------------

Mircea Gheorghe Drăghici	— Grupul parlamentar al PSD
--------------------------	-----------------------------

George Ionescu	— Grupul parlamentar al PNL
----------------	-----------------------------

Ionel Palăr	— Grupul parlamentar al PNL
-------------	-----------------------------

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 1 februarie 2016.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA

București, 1 februarie 2016.

Nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 35

din 23 noiembrie 2015

Dosar nr. 3.235/1/2015

Judecător Iulia Cristina Tarcea — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție
 Judecător Lavinia Curelea — președintele Secției I civile
 Judecător Roxana Popa — președintele delegat al Secției a II-a civile
 Judecător Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
 Beatrice Ioana Nestor — judecător la Secția I civilă — judecător-raportor
 Adina Georgeta Nicolae — judecător la Secția I civilă
 Mihaela Tăbărcă — judecător la Secția I civilă
 Bianca Elena Țândărescu — judecător la Secția I civilă
 Cristina Petronela Văleanu — judecător la Secția I civilă
 Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă — judecător-raportor
 Rodica Dorin — judecător la Secția a II-a civilă
 Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția a II-a civilă
 Nela Petrișor — judecător la Secția a II-a civilă
 Eugenia Voicheci — judecător la Secția a II-a civilă
 Emanuel Albu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Cristian Daniel Oana — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Eugenia Marin — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal — judecător-raportor
 Zoia Milășan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 4.714/110/2013, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la:

„1. Art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 523 Cod civil din 1864 și art. 525 Cod civil din 1864, trebuie interpretat și aplicat în sensul că, în cazul dobânzilor moratorii, termenul de prescripție de 3 ani se calculează în raport cu fiecare zi de întârziere, în fiecare zi născându-se o creanță distinctă supusă unei prescripții liberatorii de 3 ani, urmând să existe tot atâtea prescripții câte zile vor curge și dobânzile?

2. Art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 16 din același act normativ și la principiul de drept *accessorium sequitur principale* trebuie interpretat și aplicat în sensul că, odată cu întreruperea prescripției dreptului la acțiune de a pretinde debitul principal, se întrerupe și prescripția dreptului la acțiune pentru dobânzi?

3. Art. 16 alin. 1 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, trebuie interpretat și aplicat în sensul că recunoașterea dreptului de către cel în favoarea căruia curge prescripția poate fi atât expresă, cât și tacită (implicită), putând rezulta din orice act sau din orice fapt care conține sau presupune mărturisirea existenței dreptului altuia?

4. Faptul că nici prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 sau Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, cu modificările și completările ulterioare realizate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010 și Legea nr. 230/2011 și nici prin hotărârile de guvern emise în executarea acestei ordonanțe de urgență (Hotărârea Guvernului nr. 422/2010, Hotărârea Guvernului nr. 257/2012, Hotărârea Guvernului nr. 598/2012, Hotărârea Guvernului nr. 954/2012, Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2012, Hotărârea Guvernului nr. 149/2013, Hotărârea Guvernului nr. 355/2013, Hotărârea Guvernului nr. 697/2013, Hotărârea Guvernului nr. 977/2013, Hotărârea Guvernului nr. 248/2014, Hotărârea Guvernului nr. 551/2014 etc.) statul român, prin guvernul său, nu a negat în mod expres dreptul creditorilor la încasarea daunelor moratorii, poate fi prezumat ca o recunoaștere tacită a dreptului la acțiune pentru dobânzi moratorii? În cazul în care răspunsul este afirmativ, recunoașterea tacită a dreptului la plata daunelor moratorii realizată prin emiterea actelor normative mai sus menționate poate fi valorizată de instanță ca renunțare tacită a debitorilor la beneficiul prescripției dreptului material la acțiune?

5. Art. 1838 și 1839 Cod civil din 1864 trebuie interpretate și aplicate în sensul că renunțarea, fie ea expresă sau tacită, la prescripția extinctivă are ca efect pierderea pentru totdeauna de către renunțător a dreptului sau facultății de a opune prescripția în contra reclamației judiciare sau extrajudiciare a titularului dreptului la acțiune?

6. Art. 16 alin. 1 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 17 alin. 1 și 2 din același act normativ trebuie interpretat și aplicat în sensul că noua prescripție, care începe să curgă după întreruperea prin efectul recunoașterii, este de aceeași natură cu cea înlăturată, adică prescripția dreptului material la acțiune stricto sensu, iar nu a dreptului de a cere executarea silită, chiar dacă recunoașterea datoriei este făcută în cursul termenului de prescripție al dreptului de a cere executarea silită?

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 3.235/1/2015 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare

7. Dispozițiile art. 1079 alin. 2 pct. 3 Cod civil 1864 și/sau ale art. 1.523 alin. (2) lit. a Cod civil 2009 își găsesc aplicabilitate și în materia drepturilor salariale, în sensul că angajatorul este de drept în întârziere de la momentul scadenței dreptului de creanță care constă în dreptul salarial neacordat?

8. Art. 8 din Decretul nr. 167/1958, republicat, poate fi interpretat și/sau aplicat în sensul că în cazul unei fapte ilicite care are caracter continuu (prejudiciul produs de ea se permanentizează fără discontinuitate în timp), dreptul material la acțiune începe să curgă de la data încetării acțiunii sau inacțiunii ilicite, chiar dacă păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea de la momentul inițial al săvârșirii faptei ilicite?”

După prezentarea referatului cauzei, constatând că nu mai sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecătoare Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Cu titlu prealabil, Înalta Curte de Casație și Justiție, constatând că încheierile pronunțate în dosarele nr. 4.714/110/2013, nr. 1.335/103/2014 și 1.537/103/2014 prin care a fost sesizată de către Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, înregistrate pe rolul acestei instanțe sub nr. 3.235/1/2015, 3.236/1/2015 și 3.238/1/2015, au același obiect, a dispus conexarea dosarelor nr. 3.236/1/2015 și 3.238/1/2015 la dosarul nr. 3.235/1/2015.

2. Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 4 mai 2015, în Dosarul nr. 4.714/110/2013, sesizarea din oficiu a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„1. Art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 523 Cod civil din 1864 și art. 525 Cod civil din 1864, trebuie interpretat și aplicat în sensul că, în cazul dobânzilor moratorii, termenul de prescripție de 3 ani se calculează în raport cu fiecare zi de întârziere, în fiecare zi născându-se o creanță distinctă supusă unei prescripții liberatorii de 3 ani, urmând să existe tot atâtea prescripții câte zile vor curge și dobânzile?”

2. Art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 16 din același act normativ și la principiul de drept *accessorium sequitur principale* trebuie interpretat și aplicat în sensul că, odată cu întreruperea prescripției dreptului la acțiune de a pretinde debitul principal, se întrerupe și prescripția dreptului la acțiune pentru dobânzi?”

3. Art. 16 alin. 1 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, trebuie interpretat și aplicat în sensul că recunoașterea dreptului de către cel în favoarea căruia curge prescripția poate fi atât expresă, cât și tacită (implicită), putând rezulta din orice act sau din orice fapt care conține sau presupune mărturisirea existenței dreptului altuia?”

4. Faptul că nici prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 sau Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, cu modificările și completările ulterioare realizate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010 și Legea nr. 230/2011 și nici prin hotărârile de guvern emise în executarea acestei ordonanțe de urgență (Hotărârea Guvernului nr. 422/2010, Hotărârea Guvernului nr. 257/2012, Hotărârea Guvernului nr. 598/2012, Hotărârea Guvernului nr. 954/2012, Hotărârea Guvernului

nr. 1.169/2012, Hotărârea Guvernului nr. 149/2013, Hotărârea Guvernului nr. 355/2013, Hotărârea Guvernului nr. 697/2013, Hotărârea Guvernului nr. 977/2013, Hotărârea Guvernului nr. 248/2014, Hotărârea Guvernului nr. 551/2014 etc.) statul român, prin guvernul său, nu a negat în mod expres dreptul creditorilor la încasarea daunelor moratorii, poate fi prezumat ca o recunoaștere tacită a dreptului la acțiune pentru dobânzi moratorii? În cazul în care răspunsul este afirmativ, recunoașterea tacită a dreptului la plata daunelor moratorii realizată prin emiterea actelor normative mai sus menționate poate fi valorizată de instanță ca renunțare tacită a debitorilor la beneficiul prescripției dreptului material la acțiune?”

5. Art. 1838 și 1839 Cod civil din 1864 trebuie interpretate și aplicate în sensul că renunțarea, fie ea expresă sau tacită, la prescripția extinctivă are ca efect pierderea pentru totdeauna de către renunțător a dreptului sau facultății de a opune prescripția în contra reclamației judiciare sau extrajudiciare a titularului dreptului la acțiune ?

6. Art. 16 alin. 1 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, raportat la art. 17 alin. 1 și 2 din același act normativ trebuie interpretat și aplicat în sensul că noua prescripție, care începe să curgă după întreruperea prin efectul recunoașterii, este de aceeași natură cu cea înlăturată, adică prescripția dreptului material la acțiune stricto sensu, iar nu a dreptului de a cere executarea silită, chiar dacă recunoașterea datoriei este făcută în cursul termenului de prescripție al dreptului de a cere executarea silită?”

7. Dispozițiile art. 1079 alin. 2 pct. 3 Cod civil 1864 și/sau ale art. 1.523 alin. 2 lit. a Cod civil 2009 își găsesc aplicabilitate și în materia drepturilor salariale, în sensul că angajatorul este de drept în întârziere de la momentul scadenței dreptului de creanță care constă în dreptul salarial neacordat?”

8. Art. 8 din Decretul nr. 167/1958, republicat, poate fi interpretat și/sau aplicat în sensul că în cazul unei fapte ilicite care are caracter continuu (prejudiciul produs de ea se permanentizează fără discontinuitate în timp), dreptul material la acțiune începe să curgă de la data încetării acțiunii sau inacțiunii ilicite, chiar dacă păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba cât și pe cel care răspunde de ea de la momentul inițial al săvârșirii faptei ilicite?”

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Art. 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

III. Obiectul investirii instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

4. Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a fost investită, în dosarul nr. 4.714/110/2013, cu soluționarea apelului civil declarat de pârâțul Ministerul Justiției în contradictoriu cu reclamantele Ene Mariana, Ciobănuț Nicoleta Veronica, Vasiliuță Clara Anca, Tudorachi (Moisă) Elena, Bogatu Carmen Lica, Dinu Albu Ionuț, Roca Oana Alina, Pralea Georgiana, Tătărescu Maria, Fodor (Coordă) Cristina Alina, Constantinoiu Elena, Lovin Emilia, Teacă Maria, Zgheran Mihaela, Lepădatu (Iacob) Cristina Alina, Bogdan Vasilica Anca, Popescu Carmen, Agapie Crezantema, Roșu Ana, Strătilă Ionela, Mardare Simona, Petriceanu Luminița, Bîrsan (Dîrlău) Corina, Benchea Viorica, Șaran Virginica, Sachelaru Mariana, Seciță Elena,

Olteanu Tatiana, Pătrășanu Veronica Mihaela, Nechitescu (Trofin) Lăcrămioara, Andrieș (Bordaș) Anuella Maria, Isvoran Elena, Mihălcea (Rață) Silvia, Ghercă Margareta, Scârlat (Buraga) Laura Elena, Grosu (Savin) Nicoleta, Vasiliuță Lucia Roxana, Hanu (Fasolă) Violeta Aurelia, Cotîrlici Milica, Andrei (Tâmpescu) Alina și intimații Curtea de Apel Bacău și Tribunalul Bacău împotriva Sentinței civile nr. 1.120 din 17 septembrie 2014 pronunțată de Tribunalul Bacău — Secția I civilă, prin care s-au respins excepțiile autorității de lucru judecat și a prescripției extinctive a dreptului material la acțiune, s-a admis excepția lipsei calității procesual pasive a statului român și s-a respins capătul de cerere formulat împotriva acestuia ca fiind introdus împotriva unei persoane fără calitate procesual pasivă și s-a admis în parte acțiunea promovată de către reclamante, astfel cum a fost modificată, fiind obligați părâtii Ministerul Justiției, Curtea de Apel Bacău și Tribunalul Bacău la plata dobânzii legale aferente sumelor acordate cu titlul de drepturi salariale prin Sentința civilă nr. 106/D din 18 februarie 2008 a Tribunalului Bacău, calculate de la data de 05 iunie 2007, precum și prin Sentința civilă nr. 472/D din 13 iunie 2008 a Tribunalului Bacău, calculate de la data de 19 septembrie 2007.

5. Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut următoarele:

Dreptul dedus judecării este prescriptibil într-un termen de 3 ani, conform art. 3 raportat la art. 1 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, republicat. Totuși, conform art. 16 alin. 1 lit. a) din același act normativ, prescripția se întrerupe prin recunoașterea dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de cel în folosul căruia curge prescripția (în cazul de față părâților).

În virtutea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări de Legea nr. 230/2011, părâtii au efectuat plăți parțiale ale sumelor evidențiate în titlurile executorii enunțate anterior, astfel cum au precizat reclamanții, aspecte necontestate de părțile adverse. Aceste plăți parțiale, echivalând cu o recunoaștere neechivocă a întregii datorii, au întrerupt cursul prescripției și în ceea ce privește dreptul material la acțiune cu privire la dobânda legală, ca accesoriu al debitorilor principale.

6. Punctul de vedere al părâtului, potrivit căruia recunoașterea trebuie să se refere la pretențiile afirmate, în cazul de față — dobânda legală, nu este riguros exact și nu poate fi validat juridic. Instanța amintește faptul că unul dintre principiile prescripției extinctive rezidă, conform art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, în regula că, odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii. Și art. 2.503 alin. (2) din Codul civil consacră, în cazul prestațiilor succesive, o prescripție deosebită în cazul executării obligațiilor bănești. Art. 1.053 din Codul civil, invocat de reclamanți în acțiune, se referă la retractarea revocării, situație ce nu este incidentă în cauza de față.

7. Totodată, potrivit art. 16 lit. c) din Decretul nr. 167/1958, republicat, prescripția se întrerupe printr-un act începător de executare și actul începător de executare a fost reprezentat de plățile succesive efectuate în baza art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări de Legea nr. 230/2011. Potrivit art. 2.537 din Codul civil, prescripția se întrerupe printr-un act voluntar de executare sau prin orice act prin care cel în folosul căruia curge prescripția este pus în întârziere.

8. În virtutea principiului invocat mai sus, dreptul la acțiune privind drepturile accesorii se stinge odată cu stingerea dreptului la acțiune privind dreptul principal, chiar dacă termenul pentru dreptul accesoriu, privit în mod separat, nu s-ar fi îndeplinit (de exemplu, situația în care momentul de început al termenului nu coincide pentru principal și accesoriu).

9. Pe baza unui raționament analogic regulii evocate, este firesc și logic, dar și deopotrivă echitabil ca orice întrerupere ori suspendare a cursului prescripției relative la dreptul principal să se aplice și dreptului accesoriu, în speța analizată — dobânzilor solicitate prin acțiune, introducerea acțiunilor privind drepturile principale operând ca o punere în întârziere.

IV. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. Actele normative incidente în cauză sunt următoarele:

I. Decretul nr. 167/1958, republicat:

„Art. 1. — Dreptul la acțiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit în lege.

Odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii.

Orice clauză care se abate de la reglementarea legală a prescripției este nulă.”

„Art. 8. — Prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea.

Dispozițiile alineatului precedent se aplică prin asemănare și în cazul îmbogățirii fără just teme.”

„Art. 12. — În cazul când un debitor este obligat la prestațiuni succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare din aceste prestațiuni se stinge printr-o prescripție deosebită.”

„Art. 16. — Prescripția se întrerupe:

a) prin recunoașterea dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de cel în folosul căruia curge prescripția; în raporturile dintre organizațiile socialiste, recunoașterea nu întrerupe curgerea prescripției;

b) prin introducerea unei cereri de chemare în judecată ori de arbitrar, chiar dacă cererea a fost introdusă la o instanță judecătorească ori la un organ de arbitraj, necompetent;

c) printr-un act începător de executare.

Prescripția nu este întreruptă, dacă s-a pronunțat încetarea procesului, dacă cererea de chemare în judecată sau executare a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

Art. 17. — Întreruperea șterge prescripția începută înainte de a se fi ivit împrejurarea care a întrerupt-o.

După întrerupere, începe să curgă o nouă prescripție.

În cazul când prescripția a fost întreruptă printr-o cerere de chemare în judecată ori de arbitrar sau printr-un act începător de executare, noua prescripție nu începe să curgă cât timp hotărârea de admitere a cererii nu a rămas definitivă sau, în cazul executării, până la îndeplinirea ultimului act de executare.

II. Codul civil din 1864

„Art. 523. — Fructele civile sunt chiriiile caselor, dobânzile sumelor exigibile, venitul rentelor; arendele intră în clasa fructelor civile.”

„Art. 525. — Fructele civile se socotesc dobândite zi cu zi și se cuvin uzufructuarului în proporțiune cu durata uzufructului său. Această regulă se aplică la arenze și la chiriiile caselor și la alte fructe civile.”

Art. 1079 alin. 2 pct. 3 „Debitorul este de drept în întârziere (...) 3. când obligația nu putea fi îndeplinită decât într-un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă.”

„Art. 1838. — Nu se poate renunța la prescripțiune decât după împlinirea ei.”

„Art. 1839. — Renunțarea la prescripțiune este sau expresă sau tacită.

Renunțarea tacită rezultă dintr-un fapt care presupune delăsarea dreptului câștigat.”

III. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Art. 1523 alin. (2) lit. a): „(2) De asemenea, debitorul se află de drept în întârziere în cazurile anume prevăzute de lege, precum și atunci când:

a) obligația nu putea fi executată în mod util decât într-un anumit timp, pe care debitorul l-a lăsat să treacă sau când nu a executat-o imediat, deși exista urgență;”.

V. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată, înregistrată la data de 16 octombrie 2013, pe rolul Tribunalului Bacău sub nr. 4.714/110/2013, reclamantele Ene Mariana, Ciobănuț Nicoleta Veronica, Vasiliuța Clara Anca, Tudorachi (Moisă) Elena, Bogatu Carmen Lica, Dinu Albu Ionuț, Roca Oana Alina, Pralea Georgiana, Tătărăscu Maria, Fodor (Coardă) Cristina Alina, Constantinoiu Elena, Lovin Emilia, Teacă Maria, Zgheran Mihaela, Lepădatu (Iacob) Cristina Alina, Bogdan Vasilica Anca, Popescu Carmen, Agapie Crezantema, Roșu Ana, Strătilă Ionela, Mardare Simona, Petriceanu Luminița, Bîrsan (Dîrlău) Corina, Benchea Viorica, Șaran Virginica, Sachelaru Mariana, Seciță Elena, Olteanu Tatiana, Pătrățanu Veronica Mihaela, Nechitescu (Trofin) Lăcrămioara, Andrieș (Bordaș) Anuela Maria, Isvoran Elena, Mihalcea (Rață) Silvia, Ghercă Margareta, Scârlat (Buraga) Laura Elena, Grosu (Savin) Nicoleta, Vasiliuța Lucia Roxana, Hanu (Fasolă) Violeta Aurelia, Coțîrlici Milica, Andrei (Tâmpescu) Alina au chemat în judecată pe pârâții Statul român, prin Ministerul Economiei și Finanțelor, Ministerul Justiției, Curtea de Apel Bacău și Tribunalul Bacău, solicitând instanței de judecată ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să dispună obligarea pârâților la plata dobânzii legale aferente sumelor acordate cu titlu de drepturi salariale restante prin sentințele civile nr. 472/D din 13 iunie 2008 și 106/D din 18 februarie 2008 pronunțate de Tribunalul Bacău în Dosarul nr. 3.909/110/2007, respectiv Dosarul nr. 5.227/110/2007, calculate în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, respectiv Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligațiile bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, începând cu ultimii trei ani anterior introducerii acțiunii și, în continuare, până la data plății efective a drepturilor salariale restante.

12. În motivarea acțiunii, reclamantii au arătat că cele două hotărâri judecătorești sunt irevocabile și au fost executate doar în parte, astfel că, raportat la dispozițiile art. 1088 din Codul civil din 1864 și respectiv art. 1.053 din Codul civil, li se cuvine dobânda legală, calculată potrivit Ordonanței Guvernului nr. 9/2000, respectiv Ordonanței Guvernului nr. 13/2011.

În susținerea posibilității cumulării dobânzii legale cu actualizarea creanței s-a invocat Decizia nr. 722 din 23.02.2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar, în susținerea principiului securității juridice, reclamantele au mai invocat și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în Cauza *Ștefănică și alții împotriva României*.

13. La data de 21 mai 2014, reclamantele și-au modificat petitul acțiunii, în sensul că au solicitat acordarea dobânzilor legale de la data la care au fost formulate cererile de chemare în judecată în dosarele nr. 3.909/110/2007 și nr. 5.227/110/2007 înregistrate pe rolul Tribunalului Bacău, și anume de la 5 iunie 2007, respectiv de la 19 septembrie 2007, prin care au solicitat plata debitului principal. În drept au fost invocate dispozițiile art. 1.522 alin. (1) din Codul civil. Reclamantele au arătat, totodată, că dreptul material la acțiune nu este prescris, deoarece a operat întreruperea cursului prescripției extinctive, conform art. 16 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, ca urmare a plăților parțiale făcute de pârâți în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.

14. Pârâțul Statul român a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive a statului român, chemat în judecată prin Ministerul Economiei și Finanțelor Publice, invocând dispozițiile art. 3 alin. (1) pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și Ordonanța Guvernului nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, iar, pe fond, respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

15. La data de 12 iunie 2013 a formulat întâmpinare pârâțul Ministerul Justiției, care a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, apreciind că, în condițiile în care operează actualizarea în funcție de rata inflației, nu se mai justifică și dobânda legală, căci s-ar ajunge la o dublă reparare a prejudiciului și la îmbogățire fără just temei. În opinia acestui pârât, creanțele nu sunt exigibile, nefiind ajunse la scadență, în condițiile în care prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011 s-a instituit o procedură specială de executare a titlurilor executorii de tipul celor invocate, eșalonându-se plata sumelor și suspendându-se de drept orice cerere de executare silită.

În subsidiar, acest pârât a invocat excepția prescripției extinctive a dreptului la acțiune, sumele fiind prescrise. A susținut că, în speță, nu a avut loc întreruperea prescripției, întrucât recunoașterea de care se prevalează reclamantii trebuie să fie neîndoielnică, să rezulte din împrejurări neechivoce și să se refere la pretențiile afirmate, în cazul de față, dobânda legală.

16. La data de 12 iunie 2013 a formulat întâmpinare Curtea de Apel Bacău prin care a invocat autoritatea de lucru judecat, întrucât, prin cele două sentințe judecătorești, a fost respins capătul de cerere accesoriu având ca obiect plata dobânzii legale pentru viitor.

De asemenea a invocat și excepția prescripției extinctive a dreptului material la acțiune, susținând că, în cazul dobânzii legale care reprezintă daune interese moratorii, termenul de prescripție începe să curgă de la data scadenței dreptului principal, or, drepturile salariale obținute de reclamantii prin cele două titluri executorii erau deja scadente la momentul formulării acțiunilor ce au avut ca obiect plata drepturilor principale. S-a invocat art. 1.535 alin. (1) din Codul civil și art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat.

În opinia pârâtei, nu a operat întreruperea prescripției dreptului material la acțiune în sens material, așa cum susțin reclamantele, deoarece efectuarea plăților parțiale și eșalonate a drepturilor principale în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, de către ordonatorii de credite a produs efecte juridice doar în ceea ce privește prescripția dreptului de a cere executarea silită.

17. Or, prescripția dreptului de a cere executarea silită nu se confundă cu prescripția dreptului la acțiune. Prima este o prescripție de drept procesual civil, iar cea de a doua este o prescripție de drept substanțial. Totodată, s-a susținut că Decizia nr. 2/2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție nu este aplicabilă în cauză, deoarece aceasta nu înlătură de la aplicare dispozițiile legale care reglementează autoritatea de lucru judecat și/sau prescripția dreptului la acțiune în sens material.

18. Prin Sentința civilă nr. 1.120 din 17 septembrie 2014 pronunțată de Tribunalul Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 4.714/110/2013 s-au respins excepția autorității de lucru judecat și excepția prescripției extinctive a dreptului material la acțiune, s-a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a statului român, s-a admis în parte acțiunea promovată de către reclamante, astfel cum a fost modificată și au fost obligați pârâții Ministerul Justiției, Curtea de Apel Bacău și Tribunalul Bacău la

plata dobânzii legale aferente sumelor acordate cu titlul de drepturi salariale prin Sentința civilă nr. 106/D din 18 februarie 2008 a Tribunalului Bacău, calculate de la data de 5 iunie 2007, precum și prin Sentința civilă nr. 472/D din 13 iunie 2008 a Tribunalului Bacău, calculate de la data de 19 septembrie 2007.

19. Considerentele instanței au fost, în esență, următoarele:

Este adevărat că dreptul dedus judecării este prescriptibil într-un termen de 3 ani, conform art. 3 raportat la art. 1 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, republicat. Totuși, conform art. 16 alin. 1 lit. a) din același act normativ, prescripția se întrerupe prin recunoașterea dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de cel în folosul căruia curge prescripția (în cazul de față pârâților).

Se reține că, în virtutea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, pârâții au efectuat plăți parțiale ale sumelor evidențiate în titlurile executorii enunțate anterior, astfel cum au precizat reclamantii, aspecte necontestate de părțile adverse. Aceste plăți parțiale, echivalând cu o recunoaștere neechivocă a întregii datorii, au întrerupt cursul prescripției și în ceea ce privește dreptul material la acțiune cu privire la dobânda legală, ca accesoriu al debitelor principale. Punctul de vedere al pârâtului, potrivit căruia recunoașterea trebuie să se refere la pretențiile afirmate, în cazul de față — dobânda legală, nu este riguros exact și nu poate fi validat juridic. Instanța amintește faptul că unul din principiile prescripției extinctive rezidă, conform art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, în regula că, odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii. Totodată, art. 2.503 alin. (2) din Codul civil consacră în cazul prestațiilor succesive o prescripție deosebită în cazul executării obligațiilor bănești, iar art. 1.053 din același act normativ, invocat de reclamantii în acțiune, se referă la retractarea revocării, situație ce nu este incidentă în cauza de față.

Potrivit art. 16 lit. c) din Decretul nr. 167/1958, republicat, prescripția se întrerupe printr-un act începător de executare și actul începător de executare a fost reprezentat de plățile succesive efectuate în baza art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011. Potrivit art. 2.537 din Codul civil, prescripția se întrerupe printr-un act voluntar de executare sau prin orice act prin care cel în folosul căruia curge prescripția este pus în întârziere.

În virtutea principiului invocat mai sus, dreptul la acțiune privind drepturile accesorii se stinge odată cu stingerea dreptului la acțiune privind dreptul principal, chiar dacă termenul pentru dreptul accesoriu, privit în mod separat, nu s-ar fi îndeplinit (de exemplu, situația în care momentul de început al termenului nu coincide pentru principal și accesoriu).

Pe baza unui raționament analogic regulii evocate, este firesc și logic, dar și deopotrivă echitabil, ca orice întrerupere ori suspendare a cursului prescripției relative la dreptul principal să se aplice și dreptului accesoriu, în speța analizată — dobânzilor solicitate prin acțiune. Introducerea acțiunilor privind drepturile principale operează ca o punere în întârziere.

20. Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâtul Ministerul Justiției care a solicitat admiterea apelului și schimbarea în tot a sentinței apelate, în sensul respingerii acțiunii, în principal ca neîntemeiată și, în subsidiar, ca prescrisă.

21. Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în cadrul soluționării apelului, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept dedusă judecării, dispunând, totodată, suspendarea cauzei până la pronunțarea soluției cu privire la dezlegarea în drept a problemelor sesizate, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

VI. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

22. Prin Încheierea din data de 4 mai 2015, în Dosarul nr. 4.717/110/2013, Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, motivat de următoarele:

Cauza este în curs de judecată, în apel, în ultimă instanță, în competența legală a unui complet de la curtea de apel.

Soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată în apel depinde de lămurirea chestiunilor de drept, deoarece acestea au relevanță asupra soluționării excepției prescripției extinctive, excepție de fond.

Prin admiterea acesteia, instanța este împiedicată să cerceteze, în fond, dreptul dedus judecării.

Legea nu definește noțiunea de noutate și nici criteriile în baza cărora poate fi determinată, dar, în doctrină, s-a apreciat că sesizarea instanței supreme ar fi justificată sub aspectul îndeplinirii elementului de noutate atunci când problema de drept nu a mai fost anterior dedusă judecării, adică în privința căreia instanța supremă nu a mai statuat printr-un recurs în interesul legii sau un recurs în casație.

De asemenea, a fost exprimată opinia potrivit căreia noutatea se poate referi atât la o reglementare nou-intrată în vigoare, cât și la o normă juridică intrată în vigoare cu mai mult timp în urmă, dar a cărei aplicare frecventă a devenit actuală ulterior.

23. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost reglementată ca un mijloc alternativ (paralel) pentru asigurarea unei practici judiciare unitare, alături de recurs în interesul legii, și nu ca un mecanism distinct de recursul în interesul legii care are ca unic scop preîntâmpinarea apariției practicii neunitare (control a priori), așa cum s-a reținut uneori în considerentele unor decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, fiind menționate, în acest sens, considerentele deciziilor nr. 3 din 14 aprilie 2014, nr. 4 din 14 aprilie 2014, nr. 6 din 23 iunie 2014, nr. 7 din 30 iunie 2014 și nr. 10 din 20 octombrie 2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă.

24. Această concluzie rezultă, fără echivoc, în primul rând, din faptul că incidentul procedural care constă în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost reglementat ca o secțiune a aceluiași capitol intitulat „Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare”.

25. Chestiunea de drept dedusă judecării prezintă caracter de noutate având în vedere că a devenit actuală, în special după pronunțarea Deciziei nr. 2 din 17 februarie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 3 iunie 2014, prin care s-a stabilit că, în aplicarea dispozițiilor art. 1082 și art. 1088 din Codul civil din 1864, respectiv ale art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.

VII. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

26. Prin Încheierea din 4 mai 2015, Curtea de Apei Bacău — Secția I civilă a exprimat următorul punct de vedere:

Atât litigiile referitoare la drepturile salariale cuvenite personalului bugetar, cât și cele având ca obiect acordarea de

daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, pentru executarea cu întârziere a titlurilor executorii privind asemenea drepturi, sunt litigii de muncă.

27. Așa fiind, în aceste litigii sunt incidente prevederile art. 171 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*), care prevăd că dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutare în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de trei ani de la data la care drepturile respective erau datorate, iar termenul de prescripție este întrerupt în cazul în care intervine o recunoaștere din partea debitorului cu privire la drepturile salariale derivând din plata salariului.

28. În conformitate cu dispozițiile art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de trei ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat.

De asemenea, prin art. 278 alin. (1) din Codul muncii se prevede că dispozițiile prezentului cod se întregesc cu celelalte dispoziții cuprinse în legislația muncii și, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de muncă prevăzute de prezentul cod, cu dispozițiile legislației civile.

29. Prin urmare, termenelor de prescripție reglementate de art. 171 și 268 din Codul muncii le sunt aplicabile dispozițiile Decretului nr. 167/1958, republicat, respectiv ale art. 2.500 și următoarele din Codul civil privind începutul, suspendarea sau întreruperea curgerii lor.

30. Prin raportare doar la data formulării prezentei acțiuni, fără a avea în vedere și celelalte instituții juridice care guvernează prescripția extinctivă (întreruperea prescripției și renunțarea la prescripție), se poate spune, desigur, că acțiunea formulată de reclamante este, cel puțin în parte, prescristă, deoarece, pe de o parte, în cazul dobânzii legale care reprezintă daune-interese moratorii termenul de prescripție începe să curgă de la data scadenței dreptului principal, or, drepturile salariale obținute de reclamanti prin cele două titluri executorii erau deja scadente la momentul formulării acțiunilor ce au avut ca obiect plata drepturilor principale, iar, pe de altă parte, efectuarea plăților parțiale și eşalonate a drepturilor principale în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, de către ordonatorii de credite a produs efecte juridice doar în ceea ce privește prescripția dreptului de a cere executarea silită. Or, prescripția dreptului de a cere executarea silită nu se confundă cu prescripția dreptului la acțiune. Prima este o prescripție de drept procesual civil, iar cea de a doua o prescripție de drept substanțial.

31. O astfel de concluzie este vădit greșită motivat de faptul că, pe de o parte, termenul de prescripție a fost întrerupt de mai multe ori și în diverse modalități în perioada iunie 2007—11 decembrie 2014 [data când expiră termenul general de prescripție liberatorie de 3 ani calculat de la data intrării în vigoare a Legii nr. 230/2011, care a fost ultimul act normativ care a întrerupt cursul prescripției prin recunoașterea, cel puțin implicită, atât a creanțelor principale, cât și a celor accesorii (dobânzile)], iar, pe de altă parte, prin renunțarea implicită (tacită) la prescripție părții au pierdut pentru totdeauna dreptul sau facultatea de a opune prescripția în contra reclamației judiciare sau extrajudiciare a titularului dreptului la acțiune, după cum vom argumenta în continuare.

32. Precizări în ceea ce privește cursul prescripției extinctive a dreptului la acțiune în sens material (mai exact a acelei componente a dreptului la acțiune ce constă în

posibilitatea creditorului de a obține condamnarea debitorului la executarea obligației corelative dreptului de creanță) pentru pretențiile solicitate prin prezenta cerere de chemare în judecată:

Aplicarea în timp a normelor prescripției extinctive

33. Prin cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost modificată, reclamantele au solicitat plata de dobânzii moratorii începând cu 5 iunie 2007, respectiv 19 septembrie 2007 și până la data plății efective a drepturilor salariale principale.

34. Art. 6 alin. (4) din Codul civil și art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare, prevăd că „prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil (adică 01 octombrie 2011) sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit (adică Decretului nr. 167/1958, republicat, și Codului civil din 1864)”.

35. Soluția reglementată de Codul civil este *in actu* nu numai simplă, presupunând aplicarea unei singure legi, ci și una sigură, dând satisfacție principiului securității juridice și principiului preeminenței dreptului, și, deopotrivă, echitabilă, deoarece menține echilibrul dintre părți în așa fel încât niciuna dintre ele să nu aibă posibilitatea să invoce în beneficiul său prevederile legii noi.

36. În concluzie, în opinia instanței de sesizare, în cauza pendinte, sunt aplicabile, în principiu, atât dispozițiile din vechea reglementare (Decretul nr. 167/1958, republicat, și Codul civil din 1864), pentru dobânzile aferente perioadei 5 iunie 2007—1 octombrie 2011, cât și dispozițiile din noua reglementare (Codul civil), pentru dobânzile aferente perioadei ulterioare datei de 1 octombrie 2011.

37. Problema delimitării câmpului de aplicatie a Decretului nr. 167/1958, republicat, și a Codului civil din 1864 în materie de prescripție extinctivă

Prevederile Codului civil din 1864 referitoare la prescripția extinctivă, neabrogate expres prin art. 26 din Decretul nr. 167/1958, republicat, rămân în ființă numai în măsura în care nu contravin dispozițiilor acestuia din urmă sau, după caz, nu sunt incompatibile cu ele.

38. Prin urmare, în cazul în care unele dispoziții din Codul civil din 1864 nu au și nici nu-și găsesc vreun corespondent în Decretul nr. 167/1958, republicat, nefiind incompatibile cu principiile care au stat la baza noii reglementări, ele au rămas în vigoare, fiind deopotrivă aplicabile și prescripției extinctive.

39. În concluzie, intrarea în vigoare a Decretului nr. 167/1958, republicat, nu a însemnat abrogarea tuturor dispozițiilor Codului civil din 1864 referitoare la prescripție, deoarece au fost menținute expres sau implicit numeroase dispoziții privitoare la prescripția extinctivă. Astfel, au rămas intacte și, deci, aplicabile în continuare dispozițiile art. 1838—1840 din Codul civil din 1864, care reglementează renunțarea la prescripția extinctivă împlinită (câștigată).

40. Termenul de prescripție extinctivă (liberatorie)

Daunele moratorii solicitate prin acțiune fiind drepturi de creanță, acțiunile personale prin care ele se valorifică sunt supuse termenului general de prescripție de trei ani prevăzut de art. 171 și 268 din Codul muncii, art. 3 din Decretul nr. 167/1958, republicat, și art. 2.517 din Codul civil.

41. Când începe să curgă acest termen de prescripție extinctivă (liberatorie) în cazul dobânzilor?

Nici în Decretul nr. 167/1958, republicat, și nici în Codul civil din 1864 sau în Codul civil nu există o prevedere expresă cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă (liberatorie) în cazul dobânzilor moratorii.

În opinia instanței de sesizare, în cazul obligațiilor bănești, momentul începerii cursului prescripției extinctive pentru plata dobânzilor moratorii, care constituie pretenții accesorii, nu este

legat de începutul prescripției dreptului la acțiune privind pretenția principală, ci de data la care acestea (dobânzile) devin exigibile, adică de la data dobândirii lor, deoarece dreptul la dobânzi nu se naște odată cu dreptul la creanța principală, ci el se dobândește, „zi cu zi” (*pro rata temporis*), cum prevede art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat, art. 525 din Codul civil din 1864 raportat la art. 523 din același act normativ și art. 711 din Codul civil raportat la art. 2.526 din actul normativ anterior menționat.

42. În consecință, în cazul dobânzilor, dreptul la acțiune pentru plata lor ia naștere după expirarea fiecărei zile de întârziere și se prescrie după trecerea unui termen de trei ani. Dobânda se acumulează și devine exigibilă, „zi cu zi”, pe măsura trecerii timpului în care creanța principală trebuia să fie plătită.

43. Termenul de trei ani se calculează însă în raport cu fiecare zi de întârziere, în fiecare zi născându-se o creanță distinctă supusă unei prescripții liberatorii de trei ani. Așadar, data dobândirii dobânzilor este sfârșitul fiecărei zile, urmând să existe tot atâtea prescripții câte zile vor curge și dobânzile. Deși dobânda legală este calculată în procentele pe an, daunele moratorii (dobânzile de întârziere) se calculează practic tot „pe zile”, întrucât, așa cum s-a arătat, dobândirea lor are loc „zi cu zi”.

44. Principiile efectului prescripției extinctive

Conform art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, aplicabil în cauză pentru perioada de timp cuprinsă între 5 iunie 2007 și 1 octombrie 2011, data intrării în vigoare a noului Cod civil, respectiv, potrivit art. 2.503 alin. (1) din Codul civil, „Odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii”. Acest principiu reprezintă o aplicație a regulii *accessorium sequitur principale*. Așadar, odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept de creanță principal se stinge și dreptul la acțiune privind eventualele dobânzi, garanții personale etc.

45. Întreruperea prescripției extinctive atât în ceea ce privește drepturile principale de creanță, cât și drepturile accesorii de creanță în cauza de față

Cauzele de întrerupere a prescripției extinctive incidente în cauza de față sunt:

— introducerea unei cereri de chemare în judecată, conform art. 16 alin. 1 lit. b) din Decretul nr. 167/1958, republicat, și art. 2.537 pct. 2 din Codul civil; și

— efectuarea unui act voluntar de recunoaștere sau de executare a dreptului a cărui acțiune se prescrie făcută de către cel în folosul căruia curge prescripția, conform art. 16 din Decretul nr. 167/1958, republicat, și art. 2.537 pct. 1 din Codul civil.

46. În practica judiciară, ținând seama de regula mai sus amintită, *accessorium sequitur principale*, și de fundamentul întreruperii prescripției extinctive care constă în lipsa de convingere a titularului dreptului în privința temeiniciei pretenției sale deduse din starea sa de pasivitate și prezumarea situației de fapt a celui în folosul căruia curge prescripția extintivă ca fiind conformă cu starea de drept, bazată pe împotrivirea acestuia, s-a stabilit că, de principiu, odată cu întreruperea prescripției dreptului la acțiune de a pretinde debitul principal se întrerupe și prescripția dreptului la acțiune pentru dobânzi.

47. Or, prescripția dreptului la acțiune în ceea ce privește dreptul principal de creanță (reprezentat de drepturile salariale restante pe care reclamantele le-au solicitat prin acțiunile formulate în cele două dosare în anul 2007) s-a întrerupt (nu împlinit), în mod definitiv, la momentul rămânerii definitive a hotărârilor judecătorești prin care s-au admis aceste acțiuni, conform art. 16 lit. b) din Decretul nr. 167/1958, republicat. De la acest moment (al rămânerii definitive) a început să curgă o nouă prescripție, cu un alt obiect, și anume dreptul de a cere

executarea silită, aceasta fiind o prescripție de drept procesual civil, termenul de prescripție pentru acest nou tip de prescripție fiind, conform art. 6 din Decretul nr. 167/1958, republicat, și art. 705 din Codul de procedură civilă, tot de trei ani.

48. Rezultă că, la momentul formulării cererii de chemare în judecată în cauza pendinte, dreptul material la acțiune în ceea ce privește drepturile principale de creanță solicitate de reclamante prin acțiunile pe care le-au formulat în anul 2007 nu era prescris, astfel că nu-și găsește aplicabilitate în cauză principiul prevăzut de art. 1 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, pentru perioada de timp cuprinsă între octombrie 2004 și 1 octombrie 2011, data intrării în vigoare a noului Cod Civil, respectiv de art. 2.503 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia „Odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii [...]”.

49. Efectele Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, asupra obligațiilor bănești stabilite prin hotărârile judecătorești

Noul termen de prescripție de drept procesual civil, de trei ani, a fost la rândul său întrerupt, ca urmare a faptului că, pe de o parte, până la împlinirea acestui termen, care, așa cum am arătat, a început să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârilor judecătorești prin care s-au admis acțiunile formulate de reclamante pentru plata drepturilor principale de creanță, a apărut o serie de acte normative succesive (ordonanțe ale guvernului și legi) care au recunoscut, cel puțin implicit (tacit), dacă nu chiar expres, aceste debite principale și prin care s-a dispus eșalonarea plății acestora până în anul 2016 inclusiv, iar, pe de altă parte, ca urmare a emiterii de hotărâri ale guvernului în executarea acestora s-au făcut plăți parțiale trimestriale, ultima realizându-se în luna aprilie 2015, fiind vorba, în ordine cronologică, de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2010, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2010, Legea nr. 196/2011, Legea nr. 228/2011, Legea nr. 229/2011 și Legea nr. 230/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 864 din 8 decembrie 2011 și intrată în vigoare pe 11 decembrie 2011, respectiv de Hotărârea Guvernului nr. 422/2010, Hotărârea Guvernului nr. 257/2012, Hotărârea Guvernului nr. 598/2012, Hotărârea Guvernului nr. 954/2012, Hotărârea Guvernului nr. 1.169/2012, Hotărârea Guvernului nr. 149/2013, Hotărârea Guvernului nr. 355/2013, Hotărârea Guvernului nr. 697/2013, Hotărârea Guvernului nr. 977/2013, Hotărârea Guvernului nr. 248/2014, Hotărârea Guvernului nr. 551/2014 etc.

50. Atât doctrina, cât și practica judiciară sunt unanime în a considera, față de lipsa vreunei limitări în cuprinsul art. 16 alin. (1) lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, sau al art. 708 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, că recunoașterea dreptului de către cel în favoarea căruia curge prescripția poate fi atât expresă, cât și tacită (implicită), putând rezulta din orice act sau din orice fapt care conține sau presupune mărturisirea existenței dreptului altuia.

Fiind vorba de împrejurări de fapt, din care rezultă recunoașterea tacită a dreptului a cărui acțiune se prescrie, organul de jurisdicție are, în această privință, o putere suverană de apreciere.

51. Or, din faptul că statul român, prin guvernul său, nu a negat în mod expres dreptul reclamantelor la plata daunelor moratorii, instanța de judecată poate prezuma, în mod rezonabil, că dreptul acestora la plata acestor daune a fost recunoscut în mod tacit (implicit) de către pârâți.

52. Această recunoaștere tacită a avut ca efect, bineînțeles, întreruperea prescripției dreptului material la acțiune și în ceea ce privește aceste daune moratorii, în acest sens fiind Decizia civilă nr. 2 din 17 februarie 2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, în considerentele căreia s-a arătat că „Or, prin instituirea obligației de actualizare a sumei cu indicele prețurilor de consum, legiuitorul recunoaște implicit existența prejudiciului cauzat prin executarea eșalonată și, în consecință, instituie o reparație parțială, prin acordarea de daune-interese compensatorii (*damnum emergens*).”

53. În practica judiciară recentă — a se vedea Decizia civilă nr. 404 din 5 februarie 2013 pronunțată de Secția a II-a a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată pe pagina de internet a acestei instanțe la domeniul „Jurisprudență relevantă 2013”, s-a stabilit că: „în cazul în care recunoașterea datoriei este voluntară, pură și simplă, nefiind afectată de nicio condiție sau rezervă din partea autorului ei, ea este de natură să producă efectul întreruptiv al cursului prescripției dreptului material la acțiune, potrivit art. 16 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat.”

54. Astfel, în măsura în care recunoașterea îndeplinește condițiile mai sus prezentate, ea produce efectul întreruptiv de drept (*ipso iuris*), conform art. 17 alin. 1 și 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, chiar dacă este făcută în cursul derulării procedurii de executare silită.

55. Prin urmare, noua prescripție care începe să curgă după întreruperea prin efectul recunoașterii este de aceeași natură cu cea înlăturată, adică prescripția dreptului material la acțiune *stricto sensu*, iar nu a dreptului de a cere executarea silită.

56. Chiar dacă s-ar considera altfel — recunoașterea, fie ea expresă, fie tacită, a dreptului supus prescripției extinctive care are loc după împlinirea termenului de prescripție nu produce efect întreruptiv — tot nu s-ar putea reține, în cauza de față, că cererea reclamantelor este prescrisă, deoarece o asemenea recunoaștere trebuie valorificată ca renunțare tacită la beneficiul prescripției.

57. Rezultă că recunoașterea tacită a dreptului reclamantelor la plata daunelor moratorii realizată prin emiterea actelor normative mai sus-menționate trebuie valorizată de instanță, cel puțin, ca renunțare tacită a părților la beneficiul prescripției dreptului material la acțiune împlinite.

58. Or, este de principiu că renunțarea, fie ea expresă, fie tacită, guvernată de vechea reglementare (art. 1838 și 1839 din Codul civil din 1864), la prescripția extinctivă are ca efect pierderea pentru totdeauna de către renunțător a dreptului sau a facultății de a opune prescripția în contra reclamației judiciare sau extrajudiciare a titularului dreptului la acțiune.

59. Pentru intervalul de timp 5 iunie 2007—1 octombrie 2011 nu se aplică în cauza de față dispozițiile din Codul civil, care reglementează prescripția extinctivă, ci dispozițiile din Decretul nr. 167/1958, republicat, și ale Codului civil din 1864, întrucât art. 6 alin. (4) din Codul civil și art. 201 din Legea nr. 71/2011, cu modificările și completările ulterioare, prevăd că „Prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil (adică 01 octombrie 2011) sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit”.

60. Totodată, nu trebuie uitat că prevederile Codului civil din 1864 referitoare la prescripția extinctivă, neabrogate expres prin art. 26 din Decretul nr. 167/1958, republicat, au rămas în ființă numai în măsura în care nu contravin dispozițiilor acestuia din urmă sau, după caz, nu sunt incompatibile cu ele.

61. Prin urmare, în cazul în care unele dispoziții ale Codului civil din 1864 nu au și nici nu-și găsesc vreun corespondent în Decretul nr. 167/1958, republicat, nefiind incompatibile cu principiile care au stat la baza noii reglementări, ele au rămas în vigoare, fiind deopotrivă aplicabile și prescripției extinctive.

62. În concluzie, intrarea în vigoare a Decretului nr. 167/1958, republicat, nu a însemnat abrogarea tuturor dispozițiilor Codului civil din 1864 referitoare la prescripție, deoarece au fost menținute expres sau implicit numeroase dispoziții privitoare la prescripția extinctivă. Astfel, în opinia instanței de sesizare, au rămas intacte și, așadar, aplicabile în continuare dispozițiile art. 1838—1840 ale Codului civil din 1864, care reglementează renunțarea la prescripția extinctivă împlinită (câștigată).

63. Mai mult decât atât, așa cum s-a arătat, cele două titluri executorii menționate de reclamante în acțiune au fost executate de părți în parte și de bunăvoie, în perioada 2010—2015, astfel încât prescripția dreptului de a cere executarea silită a debitului principal s-a întrerupt din nou și, în mod repetat, cu fiecare act voluntar de executare a obligațiilor prevăzute în titlurile executorii, începând cu primul act de executare din anul 2010.

64. Oricum, chiar dacă s-ar considera că este aplicabilă legea nouă, adică art. 2.510 alin. (1) din Codul civil, se constată că noul termen de prescripție a dreptului material la acțiune de trei ani a fost, la rândul său, întrerupt de mai multe ori, prin recunoașterile tacite ale daunelor moratorii de către părți prin actele normative mai sus-amintite.

65. Mai trebuie reținut și faptul că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, nu a fost negată existența creanțelor, ci a fost stabilită o modalitate de executare eșalonată a acestora, iar creanțele ce intră în domeniul de aplicare a acestor ordonanțe sunt certe, lichide și exigibile, obligațiile de plată născându-se din octombrie 2004, caracterul exigibil fiind recunoscut chiar de cele două sentințe judecătorești care constituie titlurile executorii în cauza de față.

66. Măsurile dispuse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, au natura juridică a unei suspendări legale a executării silite a titlurilor executorii și nu se poate reține neexigibilitatea creanțelor din moment ce cauza de amânare a plății a intervenit în faza executării silite. Pe durata suspendării unei executări silite, indiferent cum operează această suspendare (voluntară, judiciară sau legală), dobânda (legală sau convențională) curge, creanța fiind, *ab initio*, certă, lichidă și exigibilă. Ceea ce se amână ori se împiedică este, în realitate, executarea silită a creanței consfințite prin titlul executoriu, iar nu existența ori întinderea și nici exigibilitatea ei ca atare.

67. Adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, nu poate fi considerată drept caz fortuit, întrucât lipsesc două caracteristici principale ale acestei cauze de exonerare a debitorului, respectiv: „natura imprevizibilă a evenimentului” și „să nu provină de la autor”.

68. Or, situația generată de dificultatea punerii în executare a titlurilor executorii nu poate fi apreciată drept imprevizibilă, deoarece acestea s-au constituit în urma unor proceduri judiciare a căror durată în timp exclude ideea de intempestiv. În plus, măsura suspendării procedurilor de executare a titlurilor executorii nu provine de la un terț cu care debitorul să nu aibă nicio legătură, ci această măsură a fost impusă, unilateral, de stat în legătură cu creanțe asupra sa sau asupra instituțiilor din sistemul bugetar.

69. Problema datei de la care pot fi cerute dobânzile moratorii

În cauza de față, părții sunt de drept în întârziere, deoarece, pe de o parte, este de principiu că, în materia drepturilor salariale, angajatorul este de drept în întârziere de la momentul scadenței dreptului de creanță care constă în dreptul salarial

neacordat, iar, pe de altă parte, întârzierea la plata drepturilor principale de creanță reprezintă o faptă ilicită delictuală, nu contractuală. Drepturile de creanță, fie ele principale, fie accesorii, solicitate de reclamante prin acțiunile anterioare și prin acțiunea pendinte, derivă nu dintr-un contract individual sau colectiv de muncă, ci direct din niște dispoziții legale.

70. Or, atât în reglementarea Codului civil din 1864, conform doctrinei și practicii judiciare, cât și în reglementarea expresă a Codului civil — a se vedea art. 1.523 alin. (2) lit. e) din acest act normativ — debitorul se află de drept în întârziere atunci când obligația se naște din săvârșirea unei fapte ilicite extracontractuale.

71. Problema domeniului de aplicare a prescripției extinctive (sub aspectul termenului și modului în care se calculează) în raport cu fapta ilicită delictuală care constă în împiedicarea reclamantelor de a cere și obține executarea silită a părâților pentru neplata drepturilor de creanță principale înainte de anul 2008, ca urmare a suspendării legale a executării silite a titlurilor executorii

În cauza de față, litigiul a fost inițiat nu doar față de încălcarea obligației născute dintr-un act sau fapt juridic, deja sancționată prin cele două hotărâri judecătorești irevocabile care reprezintă titluri executorii, ci și față de suspendarea legală a executării silite a titlurilor executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale, ceea ce constituie o faptă ilicită delictuală distinctă de cea constatată prin respectivele titluri executorii.

72. Or, în cazul răspunderii civile delictuale, art. 8 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, republicat, prevede că „Prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea”. În cauza de față, reclamantele au avut cunoștința de fapta ilicită constând în împiedicarea lor de a cere și obține executarea silită a părâților pentru neplata drepturilor de creanță principale înainte de anul 2008, ca urmare a suspendării legale a executării silite a titlurilor executorii, din momentul în care s-au publicat în Monitorul Oficial al României Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.

73. În aceste condiții și în lipsa unei cauze de întrerupere a cursului prescripției extinctive, cererea reclamantelor ar fi prescrisă în ceea ce privește acest capăt de cerere — obligarea părâților la plata dobânzii legale aferente sumelor de bani prevăzute în hotărârile judecătorești irevocabile, pentru întreaga perioadă de întârziere în executare, și anume de la data la care hotărârile judecătorești au devenit executorii și până la data plății efective.

74. Deși legea nu prevede nimic în cazul prejudiciilor succesive, adică când fapta ilicită produce mai multe prejudicii succesive în timp, unele mai apropiate și altele mai îndepărtate de momentul săvârșirii faptei din care rezultă, practica judiciară a stabilit că fiecare din prejudiciile succesive, generate de aceeași faptă, dă naștere unui drept la acțiune de sine stătător, făcând obiectul unei prescripții proprii.

75. Rezultă că în astfel de cazuri sunt, practic, incidente, prin analogie, dispozițiile art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat, sau ale art. 2.503 alin. (2) din Codul civil, care prevăd că „în cazul în care un debitor este obligat la prestații succesive (cum este cazul în cauza de față) dreptul la acțiune cu privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripție deosebită [...]”.

76. Aceasta înseamnă că, *mutatis mutandis*, în cazul unei fapte ilicite care are caracter continuu (prejudiciul produs de ea se permanentizează, fără discontinuitate în timp) ca în cauza de față, dreptul material la acțiune începe să curgă nu de la momentul inițial al săvârșirii faptei ilicite, ci de la data încetării acțiunii sau inacțiunii ilicite. Altfel spus, ar trebui să se aplice,

pentru identitate de rațiune, principiul de drept din Codul penal care prevede că „termenul de prescripție a răspunderii începe să curgă în cazul infracțiunilor continue de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, nu de la data săvârșirii infracțiunii [art. 154 alin. (2) din Codul penal].

77. În cauza de față, prejudiciul rezultat din împiedicarea reclamantelor de a cere (obține) executarea silită a părâților s-a născut și a continuat să persiste, fără discontinuitate, în perioada 2008—2015, ca urmare a adoptării de către guvern și parlament a actelor normative menționate mai sus.

VIII. **Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept**

78. Intimatele-reclamante au arătat, în esență, că dreptul material la acțiune nu este prescris, deoarece a operat întreruperea cursului prescripției extinctive, conform art. 16 lit. a) din Decretul nr. 167/1958, republicat, ca urmare a plăților parțiale făcute de părâți în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2008 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.

79. Apelantul-pârât și intimații nu au formulat niciun punct de vedere cu privire la chestiunile de drept deduse judecătii.

IX. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

80. Cu privire la prima întrebare, în jurisprudența instanțelor s-au adoptat următoarele opinii:

— în cazul dobânzilor moratorii, termenul de prescripție de trei ani se calculează în raport cu fiecare zi de întârziere, în fiecare zi născându-se o creanță distinctă supusă unei prescripții liberatorii de trei ani, urmând să existe tot atâtea prescripții câte zile vor curge și dobânzile;

— într-o opinie minoritară s-a apreciat că termenul de prescripție curge de la data scadenței debitului principal și nu există mai multe termene de prescripție, așa cum rezultă din punctele de vedere transmise de Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și de Judecătoria Piatra-Neamț.

81. Referitor la întrebarea a doua, într-o orientare jurisprudențială majoritară s-a statuat că, odată cu întreruperea prescripției dreptului la acțiune de a pretinde debitul principal, se întrerupe și prescripția dreptului la acțiune pentru dobânzi.

Într-o orientare jurisprudențială minoritară s-a apreciat că, odată cu întreruperea prescripției dreptului la acțiune de a pretinde dreptul principal, nu se întrerupe și prescripția dreptului la acțiune pentru dobânzi, în acest sens pronunțându-se Curtea de Apel Târgu Mureș, Tribunalul Neamț — Secția I civilă, Tribunalul București — Secția a VII-a civilă, Judecătoria Sectorului 6 București, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Giurgiu și Tribunalul Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale, contencios administrativ și fiscal.

82. În ceea ce privește cea de a treia întrebare, opinia majoritară a curților de apel este în sensul că recunoașterea dreptului de către cel în favoarea căruia curge prescripția poate fi atât expresă, cât și tacită, însă neîndoielnică, în sens contrar, respectiv recunoașterea putând fi numai expresă, pronunțându-se Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, contencios administrativ și fiscal și Judecătoria Sectorului 1 București.

83. Cu privire la această a patra întrebare a sesizării s-au conturat următoarele opinii:

— faptul că statul român, prin guvernul său, nu a negat în mod expres dreptul creditorilor la încasarea daunelor moratorii poate fi prezumat ca o recunoaștere tacită a dreptului la acțiune pentru dobânzi moratorii, iar recunoașterea tacită a dreptului la plata daunelor moratorii realizată prin emiterea actelor normative mai sus-menționate poate fi valorizată de instanță ca renunțare tacită a debitorilor la beneficiul prescripției dreptului material la acțiune, în acest sens fiind punctele de vedere ale Tribunalului Galați, Tribunalului Dolj, Tribunalului București — Secția a V-a civilă, Tribunalului Teleorman, Tribunalului

Hunedoara, Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă, Judecătoria Brăila, Judecătoria Tecuci, Judecătoria Oltenița, Judecătoria Roșiorii de Vede, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Videle, Judecătoria Zimnicea, Judecătoria Făgăraș, Judecătoria Avrig, Tribunalului Cluj;

— în sens contrar, respectiv faptul că statul român, prin guvernul său, nu a negat în mod expres dreptul creditorilor la încasarea daunelor moratorii nu poate fi prezumat ca o recunoaștere tacită a dreptului la acțiune pentru dobânzi moratorii, s-au exprimat, cu titlu exemplificativ, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, Tribunalul Neamț, Tribunalul București — Secția a VII-a civilă, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Sectorului 1 București, Judecătoria Sectorului 2 București, Judecătoria Sectorului 3 București, Judecătoria Sectorului 4 București, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Alexandria, Tribunalul Sălaj și Tribunalul Maramureș;

— alte instanțe, precum Tribunalul Ialomița, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Sectorului 6 București și Judecătoria Lehliu-Gară, au apreciat că această chestiune a fost tranșată prin Decizia nr. 7/2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în Dosarul nr. 16/1/2014/HP/C.

84. Referitor la întrebarea a cincea s-au identificat următoarele soluții:

— art. 1838 și 1839 din Codul civil din 1864 trebuie interpretate și aplicate în sensul că renunțarea, fie ea expresă, fie tacită, la prescripția extinctivă are ca efect pierderea pentru totdeauna de către renunțator a dreptului sau facultății de a opune prescripția în contra reclamației judiciare sau extrajudiciare a titularului dreptului la acțiune, așa cum rezultă din jurisprudența majoritară a curților de apel;

— renunțarea expresă sau tacită la dreptul de a invoca prescripția extinctivă cu privire la un drept specific nu are drept consecință pierderea pentru totdeauna de către renunțator a dreptului sau facultății de a opune prescripția, în acest sens opinând Judecătoria Sectorului 2 București, Judecătoria Sectorului 5 București, Tribunalul Ilfov (existând, însă, opinii contrare în sensul opiniei majoritare), Judecătoria Făgăraș, Judecătoria Sibiu și Judecătoria Agnita;

— Tribunalul Neamț — Secția I civilă a învederat că nu este reglementată instituția renunțării exprese la prescripție, putându-se reține doar existența unei renunțări tacite, iar anumite instanțe (Judecătoria Bujor, Judecătoria Liești, Judecătoria Sectorului 1 București) au comunicat că renunțarea trebuie să fie expresă.

85. În ceea ce privește întrebarea a șasea, opinia majoritară exprimată este în sensul că noua prescripție care începe să curgă după întreruperea prin efectul recunoașterii este de aceeași natură cu cea înlăturată, opinii separate înregistrându-se la nivelul Judecătoria Sectorului 3 București, al Judecătoria Sectorului 5 București și al Judecătoria Bufta.

86. Cu privire la întrebarea a șaptea, răspunsul a fost majoritar, în sensul că angajatorul este de drept în întârziere de la momentul scadenței dreptului de creanță, care constă în dreptul salarial neacordat, în sens contrar Tribunalul București — Secția a IV-a civilă arătând că dispozițiile art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil din 1864 nu sunt aplicabile *de plano*, ci, cel mult, în cazul neplății integrale a drepturilor salariale care reprezintă singurul venit, Tribunalul Sălaj apreciind că plata salariului nu constituie o obligație ce nu putea fi executată în mod util decât într-un anumit timp, pe care debitorul l-a lăsat să treacă.

87. Ultima întrebare ce face obiectul prezentei sesizări a determinat formarea a două opinii, în anumite cazuri acestea înregistrându-se la nivelul aceleiași instanțe (Curtea de Apel Târgu Mureș, Judecătoria Făgăraș), după cum urmează:

— într-o primă orientare jurisprudențială s-a învederat că dreptul material la acțiune începe să curgă de la data încetării acțiunii sau inacțiunii ilicite;

— într-o a doua orientare jurisprudențială s-a apreciat că dreptul material la acțiune începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea.

88. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară, prin Adresa nr. 2.390/C/4.245/111-5/2015, a comunicat că nu s-a verificat și nu se verifică practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept sesizată.

X. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

89. Prin Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 16/1/2014/HP/C, a fost admisă sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, prin Încheierea din 6 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 635/90/2014, și, în consecință, au fost stabilite următoarele:

„Plățile voluntare eşalonate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, efectuate în baza unui titlu executoriu nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune pentru daunele-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare.”

90. În Dosarul nr. 199/1/2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 21 din 22 iunie 2015, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 9.994/118/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și a statuat că: „în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil de la 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării] și art. 1088 din Codul civil de la 1864, art. 2 din O.G. nr. 9/2000, aprobată prin Legea nr. 356/2002, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 din O.G. nr. 13/2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu modificările și completările ulterioare, și art. 1.535 din Codul civil, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii.”

XI. **Raportul asupra chestiunii de drept**

91. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat, referitor la admisibilitatea sesizării, că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a instituției juridice privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

XII. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

92. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătoria-raportori, chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, precum și punctul de vedere exprimat de doamna Bogdan Vasilica Anca, în calitate de mandatar al reclamantilor, s-au reținut următoarele:

93. Condițiile de admisibilitate instituite de legiuitor în cuprinsul articolului 519 din Codul de procedură civilă au fost identificate după cum urmează:

1. existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;

2. cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

3. chestiunea de drept să aibă caracter de noutate;

4. Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

5. ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată.

94. În privința primelor două condiții de admisibilitate se constată că acestea sunt îndeplinite, deoarece sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a făcut de către Curtea de Apel Bacău, ca instanță de apel, și este în competența sa să soluționeze apelul declarat împotriva sentinței pronunțate de Tribunalul Bacău.

95. Totodată, este îndeplinită și condiția ca de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să depindă soluționarea cererii pe fond.

96. Însă, celelalte două condiții, cea referitoare la noutate și cea care impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu se fi pronunțat asupra respectivei chestiuni de drept, nu sunt îndeplinite în cauză.

97. Astfel, elementul de noutate nu este definit în Codul de procedură civilă, dar, în raport cu modul în care jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție a reținut îndeplinirea acestei condiții, prin reflectarea doctrinei relevante cu privire la această condiție, s-a considerat că nu poate face obiect al sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, o chestiune de drept asupra căreia instanța supremă a statuat deja printr-o decizie dată într-un recurs în interesul legii.

98. Având în vedere efectele hotărârii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept astfel cum sunt reglementate de art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, respectiv caracterul obligatoriu al acesteia pentru instanța care a solicitat dezlegarea problemei de drept de la data pronunțării deciziei, iar, pentru celelalte instanțe, de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, și ținând seama de faptul că aceasta a fost reglementată ca un mijloc procedural, alături de recursul în interesul legii, menit să contribuie la asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii de către instanțele judecătorești, se poate considera că, în condițiile în care chestiunea de drept a primit o dezlegare în cadrul procedurii hotărârii prealabile instituite de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu mai este îndeplinită condiția de noutate cerută de prevederile legale și că acea chestiune nu mai poate face obiectul unei sesizări.

99. În speță, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei probleme de drept s-a făcut la data de 4 mai 2015, când pe rolul instanței supreme se aflau dosarele cu întrebările adresate de:

— Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 16 alin. 1 lit. a) și b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat (Decretul nr. 167/1958), raportate la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009), în sensul dacă introducerea acțiunii pentru debitul principal și plățile voluntare, eşalonate în temeiul unui act normativ, efectuate în baza unui titlu executoriu, întrerup sau nu termenul de prescripție a dreptului material la acțiune și pentru drepturile accesorii debitului principal, termen ce a început să curgă de la data scadenței dreptului principal;

— Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă privind „Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil din 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil (Legea nr. 287/2009) raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în

forma anterioară republicării], și art. 1088 din Codul civil din 1864, art. 2 din O.G. nr. 9/2000, art. 2 din O.G. nr. 13/2011 și art. 1.535 din Codul civil (Legea nr. 287/2009), respectiv art. 16 lit. «a» din Decretul nr. 167/1958 raportat la art. 171 din Codul muncii, republicat (art. 166 Codul Muncii în forma anterioară republicării), în sensul de a stabili:

1. data de la care se datorează dobânda legală pentru drepturile salariale, respectiv:

— data scadenței obligației de plată; sau

— data de la care hotărârea judecătorească prin care pârâtul a fost obligat la plata drepturilor salariale a devenit executorie, cu consecința plății dobânzii de la aceste date până la data plății fiecărei sume achitate, inclusiv pentru sumele plătite până la data formulării acțiunii pentru plata dobânzii; ori

— data cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii legale, cu consecința plății numai pentru sumele rămase neachitate la această dată;

2. dacă plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii întrerupe prescripția extinctivă în condițiile în care aceste plăți se fac în aplicarea unui act normativ cu putere de lege prin care în favoarea debitorului se instituie termene de plată eşalonată a debitului (cum ar fi Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009), încheieri publicate pe pagina de internet, fiind respectate prevederile art. 520 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

100. Completul de judecată care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în prezenta cauză cu problemele de drept ce urmează a fi dezlegate, astfel cum au fost conexe și care formează obiectul prezentei cauze, nu a făcut nicio referire la sesizările aflate deja pe rolul instanței supreme, deși sesizările anterioare erau înregistrate din lunile noiembrie și decembrie 2014, iar Curtea de Apel Bacău a invocat, din oficiu, necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție la termenul din 23 februarie 2015.

101. Dispozițiile art. 520 alin. (4) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „Cauzele similare, aflate pe rolul instanțelor judecătorești, pot fi suspendate până la soluționarea sesizării” instituie o normă supletivă, și nu imperativă, iar completul Curții de Apel Bacău nu a suspendat cauzele aflate pe rol și a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție o sesizare pentru pronunțarea unei hotărâri pentru dezlegarea unor probleme de drept, cu un conținut aproape identic cu cele aflate deja pe rol, iar litigiile au același obiect.

102. Însă, de la momentul sesizării și până în prezent, problemele de drept ce se impun a fi dezlegate în prezenta cauză au fost soluționate prin Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015 pronunțată în Dosarul nr. 16/1/2014/HP/C, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 26 iunie 2015, și prin Decizia nr. 21 din 22 iunie 2015 pronunțată în Dosarul nr. 199/1/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 5 octombrie 2015.

103. Prin Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015 s-a considerat de către instanța supremă că „Plățile voluntare eşalonate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011, efectuate în baza unui titlu executoriu nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune pentru daunele-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare”.

104. Decizia nr. 21 din 22 iunie 2015 a stabilit că „În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1.079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil de la 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării], și art. 1.088 din Codul civil de la 1864, art. 2 din O.G. nr. 9/2000, aprobată prin

Legea nr. 356/2002, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 din O.G. nr. 13/2011, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu modificările și completările ulterioare, și art. 1.535 din Codul civil, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii”.

105. În aceste condiții, chiar dacă inițial sesizarea Curții de Apel Bacău îndeplinea condiția noutății, deoarece instanța supremă nu se pronunțase asupra problemei de drept ce formează obiectul sesizării, ulterior, ca urmare a publicării celor două decizii, condiția noutății nu mai este îndeplinită, problemele de drept ce formează obiectul sesizării au fost dezlegate, astfel cum rezultă din considerentele celor două decizii.

106. Din analiza obiectului dosarelor instanței de sesizare, a celor aflate pe rolul Curții de Apel Bacău și care au fost conexe, rezultă că acestea se referă la acțiuni prin care s-a solicitat obligarea la plata dobânzii legale aferente sumelor de bani prevăzute în hotărâri judecătorești irevocabile, pentru întreaga perioadă de întârziere în executare, și anume de la data la care hotărârile judecătorești au devenit executorii sau de la data la care au fost introduse acțiunile inițiale și până la data plății efective, solicitându-se acordarea dobânzii atât pentru sumele plătite cu întârziere, cât și pentru sumele rămase neachitate, iar dosarele în care a fost sesizată anterior instanța supremă și în legătură cu care au fost pronunțate deciziile nr. 7/2015 și 21/2015 au avut același obiect.

107. În legătură cu întrebările adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție în prezenta cauză, chiar dacă ele sunt oarecum diferite, sub aspectul conținutului, de cele soluționate anterior, totuși, din analiza considerentelor celor două decizii rezultă că problemele ce fac obiectul prezentei sesizări au fost dezlegate și nu se mai poate da o altă soluție decât cea care are caracter obligatoriu odată cu publicarea deciziilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

108. Referitor la prima întrebare se impune a se reține faptul că, în considerentele Deciziei nr. 7/2015, s-a precizat că „Daunele-interese moratorii, sub forma dobânzii legale, pentru executarea cu întârziere a creanțelor recunoscute prin titluri executorii, au caracterul unor prestații succesive și sunt datorate pentru întreaga perioadă de executare cu întârziere și calculate pentru fiecare zi de întârziere, cu începere de la data scadenței acestor creanțe.

În acest caz sunt relevante și prevederile art. 12 din Decretul nr. 167/1958, republicat, fiecare zi de întârziere în executare generând o prescripție distinctă a dreptului la acțiune cu privire la aceste prestații succesive.

Ca atare, creditorii sunt îndreptățiți la daune-interese moratorii pentru o perioadă de trei ani anterioară introducerii cererii de plată a dobânzii, al căror quantum va fi stabilit în funcție de plățile eșalonate efectuate în executarea creanțelor din titlurile executorii.”

109. În privința întrebărilor a doua și a treia, în aceeași decizie s-a considerat că „nu există, deci, o cauză de întrerupere a cursului termenului general de prescripție de 3 ani, în condițiile în care actele normative cu privire la plata eșalonată a sumelor de bani prevăzute în titlurile executorii nu cuprind dispoziții referitoare la plata dobânzii penalizatoare pentru neexecutarea titlurilor respective la scadență.

Prin urmare, prin plata parțială a drepturilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești irevocabile și prin emiterea actelor normative privind eșalonarea plății, debitorii nu au recunoscut și îndreptățirea creditorilor la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale”.

110. În legătură cu întrebarea a patra, în considerentele Deciziei nr. 7/2015 s-a apreciat că „recunoașterea expresă sau tacită de către debitorii a dreptului creditorilor la plata daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare

pentru neexecutarea titlurilor executorii prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 nu s-a realizat prin adoptarea acestui act normativ și, în atare situație, nu a operat prin reglementarea respectivă o întrerupere a dreptului de a cere plata acestor daune” și că „Înalta Curte de Casație și Justiție reține că nu sunt aplicabile prevederile art. 16 alin. 1 lit. a) și lit. b) și art. 17 alin. 3 din Decretul nr. 167/1958, republicat, pentru a opera unul din cazurile legale de întrerupere a cursului prescripției extinctive, iar actele normative indicate în cuprinsul sesizării au ca obiect unic de reglementare eșalonarea plății, ca modalitate de executare silită, astfel că nu pot avea semnificația și consecința juridică a unei recunoașteri a dreptului la plata dobânzii.

Altfel spus, plățile voluntare eșalonate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009, efectuate în baza unui titlu executoriu, nu întrerup termenul de prescripție a dreptului material la acțiune pentru daunele-interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare.”

Față de dezlegarea dată prin cele două decizii, răspunsul la întrebarea a cincea este lipsit de relevanță deoarece, nefiind stabilită posibilitatea recunoașterii dreptului, nici nu poate fi analizată consecința renunțării la prescripția extinctivă.

111. Pentru întrebările a șasea, a șaptea și a opta prezintă relevanță cele reținute în Decizia nr. 21/2015, unde s-a precizat că „aceste dobânzi nu au un caracter accesoriu debitului principal și nu reprezintă daune-interese datorate în temeiul art. 166 alin. (4) din Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru salariul neachitat, pentru care angajatorul este de drept în întârziere de la data scadenței obligației de plată a salariului”.

Ca atare, față de faptul că, prin Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a fost identificată fapta ilicită ce a declanșat mecanismul răspunderii civile delictuale, achitarea de către stat, cu întârziere, a sumelor acordate prin hotărâri judecătorești, urmează a se înlătura ipoteza că dobânzile ce constituie obiectul întrebării preliminare ar curge de la momentul la care a fost introdusă acțiunea principală având ca obiect plata drepturilor salariale.

Cum aceste dobânzi sunt distincte de cele aferente dreptului salarial a cărui neplată a fost sancționată prin hotărârea ce constituie titlu executoriu (cele în raport cu care s-a reținut autoritatea de lucru judecat), hotărârea preliminară confirmă astfel lipsa identității de obiect și cauză între litigiul referitor la plata drepturilor salariale și cel pendinte.

112. Pe de altă parte, față de dezlegările din Decizia nr. 2/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dobânzile nu pot fi considerate o pretenție nouă, absolut independentă de litigiul anterior, pentru ca, prin însăși acțiunea în răspundere civilă având ca obiect astfel de dobânzi penalizatoare, debitorul să fie pus în întârziere și, prin urmare, prejudiciul să fie datorat de la data introducerii acestei acțiuni, pentru viitor, cu consecința începerii curgerii dobânzilor de la data introducerii acțiunii.

113. Potrivit art. 1.088 alin. 2 din Codul civil din 1864, dobânda nu este datorată decât din ziua cererii de chemare în judecată, în afară de cazul în care, după lege, curge de drept.

114. Or, aceste dobânzi, ca formă de penalizare a debitorului care nu și-a îndeplinit la timp obligația de executare a unei hotărâri judecătorești pronunțate într-un litigiu referitor la drepturi salariale, curge de drept de la momentul pronunțării hotărârii, hotărâre executorie de drept potrivit art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 și art. 274 din Codul muncii, aceasta fiind data scadenței obligației respective, până la plata efectivă a acestui debit.

115. Prin urmare, în principiu, data de la care începe să curgă dobânda legală pentru drepturile salariale cuprinse în titlul a cărui executare silită a fost eșalonată este data pronunțării

hotărârii, iar dobânda continuă să curgă, succesiv, pentru fiecare perioadă de întârziere, până la data plății efective a debitului.

116. Tot în contextul întrebărilor adresate instanței supreme în prezenta cauză se impun a fi reținute și următoarele considerente ale Deciziei nr. 21/2015:

„Raportat la considerentele Deciziei nr. 7/2015, în cauză se constată că dreptul de care se prevalează reclamantii este cel de a fi despăgubiți pentru plata cu întârziere a sumelor din titlurile executorii eşalonate.

Dacă eşalonarea a presupus fixarea unui alt termen pentru executarea parțială a obligației de plată și o astfel de plată parțială nu întrerupe cursul prescripției dreptului de a solicita aceste dobânzi, înseamnă că obligația principală, respectiv dreptul la executarea silită a titlurilor executorii, nu s-a prescris, iar dobânda percepută debitorului pentru neexecutare curge, pentru tranșele achitate, de la data pronunțării hotărârii până la data plății tranșelor, iar, pentru sumele neachitate, curge în continuare până la data plății efective.

[...] În aceste condiții, cererea de chemare în judecată marchează momentul la care instanța de judecată se raportează

pentru a aprecia dacă scadența tranșelor plătite pentru care se calculează distinct dobânzi penalizatoare se înscrie în termenul de prescripție de trei ani anteriori acestei date, dobânzile putând fi solicitate pentru perioada pentru care nu s-a împlinit prescripția.

Pentru suma rămasă restantă după plata parțială, dobânzile penalizatoare curg în continuare și pot fi acordate pe trei ani anteriori datei introducerii acțiunii.

Pentru tranșele din debitul principal ce au fost achitate cu mai mult de trei ani anteriori introducerii acțiunii ce pretinde plata acestora, dobânzile s-au prescris și nu mai pot fi solicitate.

[...] În consecință, raportat la distincțiile expuse anterior, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii.”

117. Nefiind îndeplinită condiția ca problemele de drept ce urmează a fi dezlegate să fie noi, deoarece instanța supremă s-a pronunțat asupra acestora, cererea de pronunțare a unei hotărâri prealabile urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

118. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 raportat la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă în Dosarul nr. 4.714/110/2013, la care au fost conexate sesizările formulate în dosarele nr. 1.335/103/2014 și 1.537/103/2014 ale aceleiași instanțe privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 23 noiembrie 2015.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

